

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра конституційного, адміністративного,
екологічного та трудового права**

**РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ПРАВОВЕ РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень

Ступінь вищої освіти – магістр

Галузь знань – 08 «Право»

Спеціальність – 081 «Право»

Освітня програма/спеціалізація – «Право»

Статус дисципліни – вибіркова

Рік набору – 2019, 2020

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» для студентів другого (магістерського) рівня вищої освіти галузі знань 08 «Право» спеціальності 081 «Право» освітньої програми «Право» Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Полтавський юрид. ін.-т Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 24 с.

Розробник:

Троцька Марина Василівна – доцент кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права,
кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми:

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор,
старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні кафедри конституційного, адміністративного, екологічного та трудового права (протокол № 1 від 30 серпня 2019 р.)

Завідувач кафедри В. М. Божко

Зміст

1. Опис навчальної дисципліни.....	4
2. Очікувані результати навчання.....	5
3. Програма навчальної дисципліни.....	8
4. Обсяг і структура навчальної дисципліни.....	12
5. Теми лекційних і практичних занять.....	13
5.1. Теми лекційних занять.....	13
5.2. Теми практичних занять.....	14
6. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання	15
7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни.....	21

1. Опис навчальної дисципліни

Робоча програма навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» розроблена відповідно до освітньо-професійної програми «Право» підготовки магістрів зі спеціальності 081 «Право» галузі знань 08 «Право».

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, рівень освіти	Дидактична структура навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3,0	Галузь знань – 08 «Право»	Вибіркова	Вибіркова
Модулів – 2	Спеціальність – 081 «Право»	Рік підготовки: 1-й семестр	Рік підготовки: 1-й семестр
Загальна кількість годин – 90	Освітньо-професійна програма «Право»	2-й семестр	2-й семестр
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2,5 самостійної роботи студента – 5,0		Рівень освіти – другий (магістерський)	Лекції 18 год.
	Практичні заняття 22 год.		Практичні заняття 4 год.
	Самостійна робота 50 год.		Самостійна робота 84 год.
	Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)		Види контролю: поточний контроль; підсумковий контроль знань (залік)

Метою вивчення навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» є набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми у сфері екологічної безпеки, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Завдання:

– формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у галузі правового регулювання екологічної безпеки, що включають сучасні наукові здобутки у цій сфері котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень;

- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем, котрі виникають у відносинах екологічної безпеки, в процесі реалізації суб'єктами окреслених відносин своїх повноважень,

– здатність інтегрувати знання, набуті у процесі вивчення цієї та навчальних дисциплін «Теорія держави і права», «Конституційне право України», «Адміністративне право», «Цивільне право» «Екологічне право»,

«Господарське право», «Фінансове право» й розв'язувати складні задачі у мультидисциплінарних контекстах;

– здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності, зокрема щодо: особливостей правового регулювання екологічної безпеки; повноважень органів загальної та спеціальної компетенції у сфері забезпечення екологічної безпеки; застосування набутих теоретичних знань та сформованих практичних навичок щодо реалізації вимог екологічної безпеки у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності; реалізації юридичної відповідальності за правопорушення у сфері забезпечення екологічної безпеки.

– формування у студентів знань та умінь, необхідних їм для проведення досліджень та/або провадження інноваційної діяльності з метою генерування нових знань у сфері правового регулювання екологічної безпеки.

Пререквізити: «Теорія держави і права»; «Конституційне право України»; «Адміністративне право»; «Цивільне право»; «Екологічне право» «Господарське право»; «Трудове право»; «Фінансове право».

Кореквізити: «Публічна служба», «Правове забезпечення запобігання корупції».

Постреквізити: «Актуальні проблеми цивільного права», «Податкове право», «Медичне право».

Мова навчання – українська.

2. Очікувані результати навчання з дисципліни

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати такі результати навчання:

1. знання змісту основних категорій в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
2. розуміння методології тлумачення основних норм в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
3. здатність реалізовувати норми в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
4. поглиблені знання практики реалізації правових норм в сфері правового регулювання екологічної безпеки;
5. обґрунтовану правову позицію на різних стадіях правозастосування в сфері забезпечення екологічної безпеки;
6. здатність самостійно готувати проекти правозастосовних актів у сфері правового регулювання екологічної безпеки;
7. базові навички з виконання процесуальних функцій судді, прокурора, адвоката, правового радника та нотаріуса у відносинах, що виникають в сфері правового регулювання екологічної безпеки.

Навчальна дисципліна забезпечує набуття студентами результатів навчання, визначених освітньо-професійною програмою «Право», а саме:

Загальних компетентностей:

- ЗК-1. Здатність до критичного осмислення суспільних та галузевих процесів та явищ.
- ЗК-2. Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.
- ЗК-3. Здатність формулювати особисту думку та доказово її представляти.
- ЗК-4. Здатність приймати обґрунтовані рішення.
- ЗК-5. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.
- ЗК-6. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).
- ЗК-7. Здатність до безперервної самоосвіти та самовдосконалення.
- ЗК-8. Здатність до інноваційної діяльності.
- ЗК-9. Здатність здійснювати дослідження.
- ЗК-10. Здатність організовувати та керувати професійним розвитком осіб та груп.
- ЗК-11. Здатність спілкуватися на професійні теми із представниками інших професійних груп.
- ЗК-12. Здатність до міжособистісного та інтерактивного спілкування.
- ЗК-13. Уміння шукати й використовувати різні джерела інформації.
- ЗК-14. Навички роботи в комп'ютерних мережах та використання програмних засобів.

Спеціальних компетентностей:

- СК-1. Здатність аналізувати правові проблеми та формувати правові позиції.
- СК-2. Здатність виявляти проблеми правового регулювання і пропонувати належні способи і процедури їх вирішення, включаючи подолання юридичної невизначеності.
- СК-3. Здатність діяти відповідно до принципів верховенства права та законності.
- СК-4. Здатність ухвалювати рішення у ситуаціях, що вимагають системного, логічного та функціонального тлумачення правових норм, а також знання практики їх застосування.
- СК-5. Поглиблене розуміння методології тлумачення та особливостей застосування інститутів публічного, приватного та кримінального права.
- СК-6. Здатність визначати факти, належні та прийнятні для юридичного аналізу ситуації.
- СК-7. Здатність критично оцінювати ефективність представництва та захисту прав та інтересів клієнтів і підвищувати рівень своєї професійної діяльності, включаючи визначення напрямку для підвищення кваліфікації та професійного навчання впродовж життя.
- СК-9. Здатність застосування міждисциплінарного підходу в оцінці правових явищ та правозастосовній діяльності.
- СК-10. Розуміння стандартів професійної незалежності та відповідальності правника та здатність утверджувати етичні стандарти правничої діяльності.

СК-12. Здатність застосовувати Європейську конвенцію з прав людини та основоположних свобод і прецедентну практику Європейського суду з прав людини.

СК-13. Здатність використовувати професійне тлумачення норм права в порівняльному взаємозв'язку щодо норм внутрішньодержавного і міжнародного права.

СК-14. Здатність проведення порівняльно-правових досліджень

СК-15. Здатність доносити до фахівців і нефахівців у сфері права інформації, ідей, проблем, рішень, власного досвіду та аргументації.

СК-17. Здатність самостійно готувати проекти актів правозастосування, включаючи вимоги щодо їх законності, обґрунтованості та мотивованості.

СК-18. Здатність використовувати міждисциплінарні знання для вирішення правового завдання.

СК-19. Уміння розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності.

Програмних результатів навчання:

ПРН-1. Давати кваліфіковану оцінку чинного законодавства і правозастосовної практики з позицій принципів верховенства права та законності.

ПРН-2. Використовувати правові позиції Європейського суду з прав людини.

ПРН-4. Оцінювати правильність використання юридичної термінології і демонструвати вільне володіння юридичною технікою.

ПРН-6. Документально оформлювати прийняте рішення по юридичній справі

ПРН-7. Демонструвати здатність генерувати нові ідеї та використовувати сучасні технології у наданні правничих послуг.

ПРН-8. Обґрунтовувати правову позицію на різних стадіях правозастосування.

ПРН-9. Застосовувати різноманітні способи усунення прогалин в законодавстві.

ПРН-10. Самостійно готувати проекти актів правозастосування у різних сферах професійної діяльності

ПРН-12. Здійснювати юридичну кваліфікацію в нестандартних ситуаціях

ПРН-14. Самостійно формулювати актуальну наукову проблему і пропонувати наукові шляхи її вирішення.

ПРН-15. Використовувати в професійній діяльності основні методи наукового пізнання.

ПРН-16. Використовувати іноземні юридичні інформаційні ресурси.

ПРН-17. Здійснювати самостійне наукове дослідження з актуальної юридичної тематики із використанням сучасних наукових методів.

ПРН-18. Здійснювати презентацію свого дослідження з правової теми, застосовуючи першоджерела та прийоми правової інтерпретації складних комплексних проблем, що постають з цього дослідження.

ПРН-19. Створювати робочу групу (команду) для реалізації проекту, оптимально визначати функції окремих членів команди, створювати умови для вироблення загального командного рішення (реалізації проекту).

3. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ В СФЕРІ ПРАВОВОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ

Тема 1. Екологічна безпека як комплексний об'єкт правового регулювання

Поняття «екологічна безпека» та її види. Загрози національним інтересам в екологічній сфері. Принципи правового забезпечення вимог екологічної безпеки. Державна політика в галузі екологічної безпеки. Екологічні ризики. Право екологічної безпеки та його реалізація.

Правовідносини у сфері забезпечення екологічної безпеки. Суб'єктно-об'єктний склад правовідносин у сфері забезпечення екологічної безпеки.

Законодавство України про екологічну безпеку. Конституційні засади екологічної безпеки України.

Співвідношення екологічного та іншого законодавства та законодавства в галузі екологічної безпеки.

Тема 2. Публічно-правове забезпечення екологічної безпеки

Система державного управління у сфері екологічної безпеки. Система та повноваження органів загальної та спеціальної компетенції у сфері забезпечення екологічної безпеки. Правові питання участі громадськості в управлінні у сфері забезпечення екологічної безпеки.

Державні програми щодо забезпечення екологічної безпеки. Державний облік екологічно небезпечних об'єктів і небезпечних речовин. Система моніторингу у сфері забезпечення екологічної безпеки. Екологічний аудит. Державний контроль за здійсненням екологічно небезпечної діяльності.

Інформативно-правове забезпечення екологічної безпеки. Стандарти екологічної безпеки: поняття, види і порядок їх застосування. Екологічне нормування: поняття, значення і класифікація. Система сертифікації за екологічними вимогами. Особливості ліцензування екологічно небезпечної діяльності. Особливості страхування ризиків у сфері екологічної безпеки. Економічний механізм і державне фінансування у сфері забезпечення вимог екологічної безпеки.

Тема 3. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення та територій

Особливості правового забезпечення екологічної безпеки населення. Правове забезпечення екологічної безпеки в населених пунктах (вимоги до містобудування, планування та забудови територій, функціональне

зонування територій населених пунктів). Правове регулювання благоустрою населених пунктів.

Санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів благоустрою.

Загальні вимоги до розміщення, створення й експлуатації господарських та інших об'єктів, що негативно впливають на навколишнє середовище. Правове забезпечення екологічної безпеки рекреаційних територій і курортів.

Захист населення і територій від надзвичайних ситуацій. Види правових режимів екологічно уражених територій. «Зони надзвичайної екологічної ситуації», їх різновиди. Правовий режим надзвичайного стану, оголошеного у зв'язку з надзвичайною екологічною ситуацією. Правове регулювання режиму території, що зазнала радіоактивного забруднення. Єдина державна система цивільного захисту.

Правовий статус осіб, які постраждали внаслідок дії надзвичайних екологічних ситуацій. Форми захисту права громадян на екологічну безпеку, їх особливості.

Тема 4. Юридична відповідальності за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку

Поняття і види правопорушень у сфері екологічної безпеки.

Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері забезпечення екологічної безпеки.

Кримінальна відповідальність за злочини у сфері забезпечення екологічної безпеки.

Цивільно-правова відповідальність і відшкодування шкоди, заподіяної внаслідок порушення вимог забезпечення екологічної безпеки.

Особливості відповідальності за ядерну шкоду та транскордонне радіоактивне забруднення.

Дисциплінарна відповідальність за порушення вимог екологічної безпеки .

Модуль 2. ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ДОТРИМАННЯ ВИМОГ ЕКОЛОГІЧНОЇ БЕЗПЕКИ У ПРОЕСІ ЗДІЙСНЕННЯ ОКРЕМИХ ВИДІВ ДІЯЛЬНОСТІ

Тема 5. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності

Забезпечення вимог екологічної безпеки в окремих галузях промисловості. Забезпечення вимог екологічної безпеки у сільському господарстві та при використанні земель. Забезпечення вимог екологічної безпеки в діяльності Збройних Сил України. Забезпечення вимог екологічної безпеки при експлуатації транспортних засобів. Забезпечення вимог екологічної безпеки при розміщенні, проектуванні, будівництві,

реконструкції, введенні в дію та експлуатації підприємств, споруд та інших об'єктів.

Тема 6. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами

Правова характеристика небезпечних хімічних речовин, їх класифікація і вплив на організм людини. Поняття «хімічне забруднення». Загальні екологічні вимоги щодо поводження з небезпечними хімічними речовинами. Особливості забезпечення екологічної безпеки джерел централізованого водопостачання та водних об'єктів, віднесених до категорії лікувальних. Забезпечення екологічної безпеки атмосферного повітря від хімічного забруднення.

Особливості забезпечення екологічної безпеки ґрунтів при застосуванні пестицидів і агрохімікатів.

Тема 7. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу

Правове поняття «негативний фізичний вплив». Види шкідливих фізичних чинників та їх вплив на здоров'я людини і довкілля. Загальні засади захисту населення та охорони довкілля від впливу негативних фізичних чинників. Правова характеристика об'єктів, які здійснюють шкідливий фізичний вплив.

Нормування гранично допустимих рівнів шуму, вібрації, електромагнітних та інших шкідливих випромінювань. Забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу в межах населених пунктів та при здійсненні містобудівної діяльності.

Правове регулювання використання радіочастотного ресурсу.

Дозвільна діяльність, моніторинг і контроль за шкідливими фізичними впливами.

Тема 8. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки

Поняття й основні засади ядерної та радіаційної безпеки. Правові заходи забезпечення радіаційної безпеки. Норми, правила і стандарти в галузі забезпечення ядерної та радіаційної безпеки. Оцінка стану радіаційної безпеки.

Особливості ліцензування робіт із застосуванням ядерної енергії та джерел іонізуючого випромінювання. Екологічні вимоги до розміщення, проектування, будівництва та експлуатації ядерних об'єктів. Санітарно-захисна зона і зона спостереження. Правовий режим і фізичний захист ядерних установок.

Поняття «радіоактивні речовини і джерела іонізуючого випромінювання». Загальні екологічні вимоги поводження з ядерними матеріалами і радіоактивними відходами: збирання перевезення, переробка, зберігання, захоронення.

Особливості державного контролю та облік ядерних матеріалів, радіоактивних речовин і відходів. Правове регулювання захисту населення від впливу іонізуючого випромінювання.

Тема 9. Правове забезпечення біологічної та генетичної безпеки

Поняття та загальні вимоги забезпечення біологічної та генетичної безпеки. Правове забезпечення санітарного та епідеміологічного благополуччя населення. Правове регулювання застосування біотехнологій.

Правове регулювання генно-інженерної діяльності: порядок здійснення та реєстрація.

Екологічні вимоги до переселення, акліматизації та схрещування об'єктів тваринного світу. Екологічні вимоги до інтродукції та акліматизації об'єктів рослинного світу. Правове забезпечення карантину об'єктів тваринного та рослинного світу. Забезпечення вимог екологічної безпеки в процесі охорони водних об'єктів, атмосферного повітря, ґрунтів від шкідливого біологічного впливу.

Тема 10. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами

Законодавче визначення поняття та видів відходів. Вимоги екологічної безпеки при встановленні правового режиму поводження з відходами. Порядок створення об'єктів розміщення відходів. Нормативи у сфері поводження з відходами. Правове регулювання транскордонного перевезення відходів.

Особливості правового режиму поводження з побутовими відходами.

Поняття, види та правовий режим поводження з небезпечними речовинами.

Правове регулювання поводження з речовинами озоноруйнуючими і такими, які здійснюють вплив на клімат. Заходи з виконання вимог Монреальського протоколу про речовини, що руйнують озоновий шар, та Кіотського протоколу до Рамкової конвенції ООН про зміну клімату.

4. *Обсяг і структура навчальної дисципліни*

Тема навчальної дисципліни	Обсяг у годинах							
	Денна форма				Заочна форма			
	Усього	У тому числі			Усього	У тому числі		
		Л	ПЗ	СРС		Л	ПЗ	СРС
Модуль 1. Загальні засади в сфері правового регулювання екологічної безпеки								
1. Екологічна безпека як комплексний об'єкт правового регулювання. Публічно-правове забезпечення екологічної безпеки	17	2		15	16	2		14
2. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення і територій	11	2	4	5	9		2	7
3. Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку	7		2	5	7			7
<i>Разом</i>	35	4	6	25	32	2	2	28
Модуль 2. Забезпечення дотримання вимог екологічної безпеки у процесі здійснення окремих видів діяльності								
4. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	13	4	4	5	10		2	10
5. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами	6	2	2	2	8			10
6. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу	9	2	2	5	8			10
7. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	7	2	2	3	8			8
8. Правове регулювання відносин із забезпечення біологічної та генетичної безпеки	9	2	2	5	8			8
9. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами	11	2	4	5	8			10
<i>Разом</i>	55	14	16	25	58	0	2	56
Усього годин / кредитів ECTS	90 / 3,0	18	22	50	90 / 3,0	2	4	84

5. Темі лекційних і практичних занять

5.1. Темі лекційних занять

Темі навчальної дисципліни	Темі лекцій	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні засади в сфері правового регулювання екологічної безпеки			
1. Екологічна безпека як комплексний об'єкт правового регулювання. Публічно-правове забезпечення екологічної безпеки	Екологічна безпека як комплексний об'єкт правового регулювання. Публічно-правове забезпечення екологічної безпеки	2	2
2. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення і територій	Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення і територій	2	
3. Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку			
Модуль 2. Забезпечення дотримання вимог екологічної безпеки у процесі здійснення окремих видів діяльності			
4. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	4	
5. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами	Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами	2	
6. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу	Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу	2	
7. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	2	
8. Правове регулювання відносин із забезпечення біологічної та генетичної безпеки	Правове регулювання відносин із забезпечення біологічної та генетичної безпеки	2	
9. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами	Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами	2	
Усього		18	2

5.2. Теми практичних занять

Теми навчальної дисципліни	Теми практичних занять	Обсяг у годинах	
		Денна форма	Заочна форма
Модуль 1. Загальні засади в сфері правового регулювання екологічної безпеки			
1. Екологічна безпека як комплексний об'єкт правового регулювання. Публічно-правове забезпечення екологічної безпеки			
2. Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення і територій	Правове забезпечення та регулювання екологічної безпеки населення і територій	4	2
3. Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку	Юридична відповідальність за порушення вимог законодавства про екологічну безпеку	2	
Модуль 2. Забезпечення дотримання вимог екологічної безпеки у процесі здійснення окремих видів діяльності			
4. Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	Забезпечення вимог екологічної безпеки людини та природних об'єктів у процесі здійснення господарської та інших видів діяльності	4	2
5. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами	Правове забезпечення вимог екологічної безпеки при поводженні з небезпечними хімічними речовинами	2	
6. Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу	Правове забезпечення вимог екологічної безпеки від шкідливого фізичного впливу	2	
7. Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	Правове забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки	2	
8. Правове регулювання відносин із забезпечення біологічної та генетичної безпеки	Правове регулювання відносин із забезпечення біологічної та генетичної безпеки	2	
9. Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами	Правове забезпечення екологічної безпеки у сфері поводження з відходами, небезпечними та озоноруйнуючими речовинами	4	
Усього		22	4

5. Форми педагогічного контролю, засоби та критерії оцінювання результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами **поточного контролю** знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять упродовж семестру студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *залік*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до заліку. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 20 балів.

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів:

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Загальна оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Критерії оцінювання з дисципліни

«Правове регулювання екологічної безпеки»

Систематичність та активність роботи на лекціях оцінюється викладачем від 0 до 4 балів, виходячи з наступних критеріїв:

4 бали – у разі відвідування (відпрацювання пропущених) здобувачем вищої освіти усіх лекцій з навчальної дисципліни протягом семестру та роботи на них;

0 балів – у разі наявності пропущених (невідпрацьованих пропущених) лекцій з навчальної дисципліни протягом семестру або відсутність активності в освоєнні навчального матеріалу на них.

Оцінка визначається викладачем, який веде практичні заняття, на підставі даних журналу академічної групи та інформації, наданої лектором, на останньому практичному занятті відповідного семестру та включається до оцінки за ПК поточного семестру (навчального року).

Результати оцінювання роботи здобувача вищої освіти фіксуються у журналі обліку роботи викладача, відповідній відомості та оприлюднюються за допомогою електронної системи контролю навчання.

кількість балів	критерії оцінювання
13-14	<p>Систематичне відвідування практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин; відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважних причин; вирішення завдань до кожного практичного завдання; висока активність роботи на практичних заняттях; засвоєння всього матеріалу тем змістовного модуля; повні та обґрунтовані відповіді при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; вміння мислити абстрактно та узагальнено; здатність публічно представити матеріал.</p>
11-12	<p>Систематичне відвідування практичних занять, відсутність пропусків занять без поважних причин; відпрацювання тем практичних занять, пропущених з поважних причин; вирішення завдань до кожного практичного завдання; висока активність роботи на практичних заняттях; засвоєння всього матеріалу тем змістовного модуля; повні та обґрунтовані відповіді з несуттєвими помилками при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; уміння сформулювати своє ставлення до певної проблеми теми; здатність публічно представити матеріал.</p>

9-10	<p>Наявність пропущених практичних занять; відпрацювання тем пропущених практичних занять; вирішення завдань до кожного практичного завдання; активна робота на практичних заняттях; засвоєння основних положень тем змістовного модуля; допущення декількох незначних помилок при розв'язанні завдань (казусів); здатність визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; уміння опрацьовувати та застосовувати акти законодавства; обізнаність із постановами та роз'ясненнями вищих судових інстанцій; здатність публічно представити матеріал.</p>
7-8	<p>Наявність пропущених практичних занять; відпрацювання тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); участь у роботі на практичних заняттях; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді при розв'язанні завдань (казусів); складності при визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів законодавства; здатність публічно представити матеріал.</p>
5-6	<p>Несистематичне відвідування практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин; наявність декількох невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); участь у роботі на практичних заняттях; засвоєння окремих положень матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді, допущення помилок при розв'язанні завдань (казусів); великі складності при визначення теоретичних питань, на які розраховані завдання; певні складності при застосуванні актів законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.</p>
3-4	<p>Епізодичне відвідування практичних занять, відсутність на заняттях без поважних причин; наявність невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; епізодична відсутність рішень завдань (казусів); пасивна робота на практичних заняттях (участь у роботі останніх лише за наявності стимулу з сторони викладача); наявність певного уявлення щодо матеріалу тем змістовного модуля; неповні відповіді, допущення значної кількості помилок при розв'язанні завдань (казусів); невміння визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; невпевнені навички застосування актів законодавства; невпевнені навички публічного представлення матеріалу.</p>

1-2	Систематичні пропуски практичних занять без поважних причин; наявність невідпрацьованих тем пропущених практичних занять; систематична відсутність рішень завдань (казусів); пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темами змістовного модуля; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; не достатні навички застосування актів законодавства
0	Систематичні пропуски практичних занять без поважних причин; теми пропущених практичних занять не відпрацьовані; систематична відсутність рішень завдань (казусів); пасивність у роботі на практичних заняттях; відсутність знань за темами змістовного модуля; неповні, необґрунтовані відповіді, допущення істотних помилок при розв'язанні завдань (казусів); нездатність визначити теоретичні питання, на які розраховані завдання; відсутність навичок застосування актів законодавства; невміння публічно представляти матеріал.

Самостійна робота здобувача вищої освіти із навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» виконується у формі:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника.
8. підготовки до практичних занять та заліку.

Враховуючи різноманіття форм самостійної роботи, і той факт, що остання оцінюється в діапазоні від 0 до 8 балів, як критерії її оцінювання використовуються такі показники:

- складність форми обраної студентом самостійної роботи;
- ступінь самостійності виконання роботи;
- творчий характер роботи;
- внутрішня послідовність, логічність і завершеність роботи.

Форми самостійної роботи, зазначені в пунктах 1-4 притаманний науковий характер, а тому вони оцінюються у діапазоні від 0 до 8 балів. Форми самостійної роботи, зазначені в пунктах 5-7, мають переважно теоретично-прикладний характер, а тому вони оцінюються у діапазоні від 0 до 4 балів.

Розрахункова шкала для оцінювання самостійної роботи здобувача вищої освіти:

Кількість балів		Критерії оцінювання
робота наукового характеру	робота теоретично-прикладного характеру	
8	4	Робота має самостійний, творчий характер; роботі притаманна внутрішня послідовність, логічність і завершеність.
7	3	Робота має самостійний характер; робота містить протиріччя, відсутня достатня аргументація висновків та завершеність у них.
6	2	Робота має самостійний характер, але містить хибні та неаргументовані висновки
5		Робота має самостійний характер, але не враховує зміни чинного законодавства
4	1	Робота має самостійний характер, але не містить аналізу матеріалів правозастосовної практики
3		Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, але включає аналіз чинного законодавства.
2	0	Робота не має самостійного характеру, містить хибні та неаргументовані висновки, протиріччя з положеннями чинного законодавства, проте робота відповідає вимогам до оформлення відповідного виду робіт.
1		Робота не має самостійного характеру; в роботі відсутні висновки; не відповідає вимогам що пред'являються до оформлення відповідного виду робіт.
0		Індивідуальна робота не виконана

Розрахункова шкала для оцінювання підсумкового контролю знань здобувача вищої освіти:

Вид контролю	Кількість балів	Критерії(за кожною з оцінок)
Залік	Мах 60	<ol style="list-style-type: none"> 1. Всебічне, систематичне і глибоке знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, у тому числі орієнтація в інноваційних наукових доктринах та концепціях дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також матеріали правозастосовної практики його реалізації. 3. Здатність демонструвати знання основної та додаткової літератури, рекомендованої кафедрою. 3. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни та використання отриманих знань у практичній роботі.
	55	<ol style="list-style-type: none"> 1. Повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Здатність демонструвати чинне законодавство, а також знайомство із матеріалами правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури та знайомство з додатковою літературою, рекомендованою кафедрою. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботі.
	50	<ol style="list-style-type: none"> 1. Достатньо повне знання матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, за відсутності у відповіді суттєвих неточностей. 2. Наявність окремих пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 4. Здатність до самостійного поповнення знань з дисципліни, розуміння їх значення для у практичній роботі.
	45	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 3. Засвоєння основної літератури, рекомендованої кафедрою. 4. Помилки і суттєві неточності у відповіді на іспиті за наявності знань до їх самостійного усунення або за допомогою викладача.
	40	<ol style="list-style-type: none"> 1. Знання основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни, в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої роботи за професією. 2. Наявність значних пробілів у знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації.

		3. Ознайомлення з основною літературою, рекомендованою кафедрою. 4. Помилки у відповіді на іспиті за наявності знань для усунення найсуттєвіших помилок за допомогою викладача.
	35	1. Прогалини в знанні чинного законодавства, а також матеріалів правозастосовної практики його реалізації. 2. Пробіли у знанні окремих частин основного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 3. Наявність помилок у відповіді на іспиті.
	Min 0	1. Відсутність знань чинного вітчизняного законодавства та значної частини теоретичного матеріалу, передбаченого програмою навчальної дисципліни. 2. Неможливість продовжити навчання або здійснювати професійну діяльність без проходження повторного курсу з цієї дисципліни.

Підсумкова оцінка з навчальної дисципліни «Правове регулювання екологічної безпеки» виставляється в залікову книжку відповідно до такої шкали:

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	зараховано	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками		80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків		70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	незараховано	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34

7. Інформаційне забезпечення навчальної дисципліни

7.1. Нормативно-правові акти.

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 29.08.2019).

2. Про охорону навколишнього природного середовища: Закон України від 25.06.1991 р. № 1268-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 41. Ст. 546. Дата оновлення: 06.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1264-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

3. Про основні напрями державної політики України у галузі охорони довкілля, використання природних ресурсів та забезпечення екологічної безпеки: Постанова Верховної Ради України від 05.03.1998 р. №188/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 38-39. Ст. 248. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/188/98-вр#Text> (дата звернення: 29.08.2019)

4. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 р. № 2469-VIII. Відомості Верховної Ради України. 2018. № 31. Ст. 241. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2469-19#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

5. Про об'єкти підвищеної небезпеки: Закон України від 18.01.2001 р. № 2245-III. Відомості Верховної Ради України. 2001. № 15. Ст. 73. Дата оновлення: 09.04.2014. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2245-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

6. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348. Дата оновлення: 23.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

7. Про екологічну мережу України: Закон України від 24.06.2004 р. № 1864-IV. Відомості Верховної Ради України. 2004. № 45. Ст. 502. Дата оновлення: 22.03.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1864-15#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

8. Основи законодавства України про охорону здоров'я: Закон України від 19.11.1992 р. № 2801-ХІІ. Відомості Верховної Ради України. 1993. № 4. Ст. 19. Дата оновлення: 20.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2801-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

9. Про дозвільну діяльність у сфері використання ядерної енергії: Закон України від 11.01.2000 р. № 1370-XIV. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 9. Ст. 68. Дата оновлення: 23.03.2017. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1370-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

10. Про правовий режим території, що зазнала радіоактивного забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи: Закон України від 27.02.1991 р. № 791а-III. Відомості Верховної Ради України. 1991. № 16. Ст. 198. Дата оновлення: 14.07.2016. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/791a-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

11. Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення: Закон України від 24.02.1994 р. № 4004-XII. Відомості Верховної Ради України. 1994. № 27. Ст. 218. Дата оновлення: 06.09.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4004-12#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

12. Про правовий режим надзвичайного стану: Закон України від 16.03.2000 р. № 1550-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 23. Ст.

176. Дата оновлення: 23.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1550-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).
13. Про зону надзвичайної екологічної ситуації: Закон України від 13.07.2000 р. № 1908-III. Відомості Верховної Ради України. 2000. № 42. Ст. 348. Дата оновлення: 23.12.2015. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1908-14#Text> (дата звернення: 29.08.2019).
14. Про захист людини від впливу іонізуючого випромінювання: Закон України від 14.01.1998 р. № 15/98-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1998. № 22. Ст. 115. Дата оновлення: 05.09.2013. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/15/98-вр#Text> (дата звернення: 29.08.2019).
15. Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку: Закон України від 08.02.1995 р. № 39/95-ВР. Відомості Верховної Ради України. 1995. № 12. Ст. 81. Дата оновлення: 23.11.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/39/95-вр#Text> (дата звернення: 29.08.2019).
16. Кодекс цивільного захисту від 02.10.2012р. № 5403-VI. Відомості Верховної Ради України. 2013. №34-35. Ст. 458. Дата оновлення: 02.10.2018. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5403-17#Text> (дата звернення: 29.08.2019).

7.2. Література

Основна література

1. Правове регулювання екологічної безпеки в Україні: навч. посіб. / А.П. Гетьман, М.В. Шульга, В.Л. Бредіхіна та ін. Х.: Право, 2012. 296 с.
2. Андрейцев В.І. Право екологічної безпеки: навч. та наук.-практ. посіб. К.: Знання-Прес, 2002. 332 с.
3. Проблеми права екологічної безпеки: навч. посібн. / М.В. Краснова, Г.І. Балюк, А.Г. Бобкова [та ін.]: М-во освіти і науки України; Київ. Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка; Нац. гірн. Ун-т. Дніпро: НГУ, 2016. 575 с.
4. Екологічна безпека України: навч. посібн. / М. І. Хилько. К., 2017. 267 с.
5. Екологічна безпека [Текст]: навчальний посібник. Національний університет біоресурсів і природокористування України; упорядник Д.Л. Шофолов. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2001. 116 с.
6. Правове регулювання забезпечення екологічної безпеки в діяльності Збройних сил України: навч. посібн. / а ред. Г. І. Балюк, КНУ ім. Т. Шевченка. Чернівці: Кондратьєв А.В., 2015. 120 с.
7. Рудько Г.І. Екологічна безпека природних геосистем (наукові та методичні основи); Львів. нац. ун-т ім. І. Франка. Л., 2001. 360 с.
8. Балюк Г.І. Ядерне право України: стан і перспективи розвитку: правові аспекти радіоекології [Текст] / Галина Іванівна Балюк . К.: Нац. ун-т ім. Тараса Шевченка, 1996. 140с.
9. Основи біобезпеки (екологічний складник) : навч. посіб. / Л. П. Новосельська, Т. Г. Іващенко, В. П. Гандзюра, О. П. Кулінич ; за заг. наук.

ред. д.б.н. О. І. Бондаря. К. : Інститут екологічного управління та збалансованого природокористування, 2017. 180 с.

10. Транспортна екологія: навчальний посібник / О. І. Запорожець, С. В. Бойченко, О. Л. Матвеева, С. Й. Шаманський, Т. І. Дмитруха, С. М. Маджд; за заг. редакцією С. В. Бойченка. К.: НАУ, 2017. 507 с.

Додаткова література

1. Балюк Г.І. Правові аспекти забезпечення ядерної та радіаційної (радіоекологічної) безпеки в Україні: Монографія. К., 1997. 196 с.

2. Заржицький О. С. Актуальні проблеми правового забезпечення екологічної політики України (теоретичні аспекти) : моногр. / О. С. Заржицький. Д.: Національний гірничий університет, 2012. 200 с.

3. Екологічна безпека держави: державно-управлінський вимір: монографія / В. А. Андронов, С. М. Домбровська, В. Г. Ковальчук, О. І. Крюков та ін. Х.: НУЦЗУ, 2016. 220 с.

4. Екологічна безпека [Текст]: підручник / В.М. Шмандій [та ін.]; Міністерство освіти, науки, молоді і спорту України, Кременчуцький національний університет імені Михайла Остроградського. Херсон: ОЛДІ-плюс, 2013. 366 с.

7.3. Інтернет-ресурси.

Електронний архів-репозитарій Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. URL: <http://dspace.nlu.edu.ua/>(дата звернення: 12.06.2020).

Офіційний портал Верховної Ради України. URL: <http://rada.gov.ua/>(дата звернення: 12.06.2020).

Офіційне інтернет-представництво Президента України : <https://president.gov.ua/>

Офіційний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <http://www.kmu.gov.ua>(дата звернення: 12.06.2020).

Урядовий портал : <https://www.kmu.gov.ua/>

Офіс реформ Кабінету Міністрів України <https://www.kmu.gov.ua/uryad-ta-organi-vladi/ofis-reform-kabinetu-ministriv-ukrainu>

Міністерство захисту довкілля та природних ресурсів : <https://mepr.gov.ua>

Офіційний сайт Національної бібліотеки України імені В.І.Вернадського. URL: <http://www.nbuv.gov.ua>(дата звернення: 12.06.2020).

7.4. Матеріально-технічне забезпечення навчальної дисципліни

Передплачено доступ до Інформаційно-правових систем ЛІГА:ЗАКОН (Система ГРАНД та Система аналізу судових рішень VERDICTUM). Доступ можливий у читальному залі Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого (м. Полтава, Першотравневий проспект, 5, 1-й поверх).